

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2020. gada 24. novembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Valsts atbalsts – Sabiedriska raidorganizācija – LESD 106. panta 2. punkts – Pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi – Ar iekšējo tirgu saderīgs atbalsts – LESD 108. panta 3. punkts – Paziņošana – Neesamība – Pienākums atbalsta saņēmējam maksāt procentus par atbalsta nelikumības laikposmu – Procentu aprēķināšana – Vērā ņemamās summas

Lietā C-445/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Østre Landsret* (Austrumu reģiona apelācijas tiesa, Dānija) iesniedza ar 2019. gada 29. maijā lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 6. jūnijā, tiesvedībā

Viasat Broadcasting UK Ltd

pret

TV2/Danmark A/S,

Dānijas Karalisti,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), palātu priekšsēdētāji A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], A. Prehala [*A. Prechal*], E. Regans [*E. Regan*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], N. Pisarra [*N. Piçarra*] un A. Kumins [*A. Kumin*], tiesneši T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], K. Toadere [*C. Toader*], I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] un N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

ģenerālvokāte: J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Viasat Broadcasting UK Ltd* vārdā – *P. Jakobsen* un *M. Honoré*, advokater,
- *TV2/Danmark A/S* vārdā – *O. Koktvedgaard*, advokat,

* Tiesvedības valoda – dāņu.

- Dānijas valdības vārdā – *M. S. Wolff* un *J. Nymann-Lindgren*, pārstāvji, kuriem palīdz *R. Holdgaard*, advokat,
 - Nīderlandes valdības vārdā – *M. Bulterman* un *J. Langer*, pārstāvji,
 - Austrijas valdības vārdā – *J. Schmoll* un *F. Koppensteiner*, pārstāvji,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *B. Stromsky*, pārstāvis, kam palīdz *M. Niessen*, advokat,
- noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2020. gada 3. septembra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 106. panta 2. punktu un 108. panta 3. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Viasat Broadcasting UK Ltd* (turpmāk tekstā – “*Viasat*”) un *TV2/Danmark A/S* (turpmāk tekstā – “*TV2*”), no vienas puses, un Dānijas Karalisti, no otras puses, par pienākumu pēdējai minētajai maksāt procentus par laikposmu, kurā tai piemērotie atbalsta pasākumi tika īstenoti nelikumīgi, pirms tika pieņemts Eiropas Komisijas galīgais lēmums, ar ko tie tika atzīti par saderīgiem ar iekšējo tirgu.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 3 *TV2* ir Dānijas raidorganizācija, kurai ir uzticēts sabiedriskā pakalpojuma uzdevums, kas ir veidot un pārraidīt valsts mēroga un reģionālās televīzijas programmas.
- 4 Pamatojoties uz sūdzību, Komisijas 2004. gada 19. maija Lēmumā 2006/217/EK par Dānijas īstenotajiem pasākumiem attiecībā uz *TV2/Danmark* (OV 2006, L 85, 1. lpp., un labojums – OV 2006, L 368, 112. lpp.) tika veikta *TV2* finansēšanas sistēmas pārbaude. Šajā lēmumā Komisija uzskatīja, ka šie pasākumi ir atbalsts, ko Dānijas Karaliste bija piešķirusi *TV2* laikposmā no 1995. līdz 2002. gadam licenču maksas un citu pasākumu veidā, taču šis atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu LESD 106. panta 2. punkta izpratnē, izņemot summu 628,2 miljoni Dānijas kronu (DKK) (aptuveni 85 miljoni EUR).
- 5 Pēc tam, kad Vispārējā tiesa 2008. gada 22. oktobrī minēto lēmumu atcēla ar spriedumu *TV2/Danmark* u.c./Komisija (T-309/04, T-317/04, T-329/04 un T-336/04, EU:T:2008:457), Komisija attiecīgos pasākumus pārskatīja.
- 6 Šis pārskatīšanas noslēgumā ar Lēmumu 2011/839/ES (2011. gada 20. aprīlis) par Dānijas īstenotajiem pasākumiem (C 2/03) attiecībā uz *TV2/Danmark* (OV 2011, L 340, 1. lpp.) tā atzina, ka laikposmā no 1995. gada līdz 2002. gadam *TV2* labā veiktie pasākumi, kas izpaudās kā licenču maksas un citi šajā lēmumā aplūkoti pasākumi, ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, kas ticis īstenots nelikumīgi, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu, taču šie pasākumi ir saderīgi ar iekšējo tirgu LESD 106. panta 2. punkta izpratnē.
- 7 *TV2* Vispārējā tiesā cēla prasību, lūdzot minēto lēmumu daļēji atcelt.

- 8 Ar 2015. gada 24. septembra spriedumu *TV2/Danmark/Komisija* (T-674/11, EU:T:2015:684) Vispārējā tiesa atcēla Lēmumu 2011/839, ciktāl Komisija bija uzskatījusi, ka 1995. un 1996. gada ieņēmumi no reklāmas, kas ar *Fonds TV2* starpniecību bija pārskaitīti *TV2*, ir valsts atbalsts, un prasību pārējā daļā noraidīja.
- 9 *TV2*, Komisija un *Viasat* par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību.
- 10 Ar 2017. gada 9. novembra spriedumu *TV2/Danmark/Komisija* (C-649/15 P, EU:C:2017:835) Tiesa *TV2* apelācijas sūdzību noraidīja.
- 11 Ar 2017. gada 9. novembra spriedumiem *Komisija/TV2/Danmark* (C-656/15 P, EU:C:2017:836) un *Viasat Broadcasting UK/TV2/Danmark* (C-657/15 P, EU:C:2017:837) Tiesa atcēla Vispārējās tiesas 2015. gada 24. septembra spriedumu *TV2/Danmark/Komisija* (T-674/11, EU:T:2015:684), ciktāl tā šī sprieduma 8. punktā minētajā apmērā bija atcēlusi Lēmumu 2011/839, un pieņēma galīgo nolēmumu lietā, noraidot *TV2* prasību atcelt šo lēmumu.
- 12 Pēc tam *Viasat* vērsās iesniedzējtiesā, *Østre Landsret* (Austrumu reģiona apelācijas tiesa, Dānija), ar prasību piespriest *TV2* samaksāt procentus par laikposmu, kurā atbalsts bija nelikumīgs, proti no 1995. gada līdz 2011. gadam, kuri *TV2* būtu bijuši jāmaksā par šī atbalsta summu, ja tai minētā summa būtu bijusi jāaizņemas tirgū, gaidot, kamēr Komisija pieņems galīgo lēmumu, kā noteikts LESD 108. panta 3. punktā.
- 13 Šajos apstākļos *Østre Landsret* (Austrumu reģiona apelācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai valsts tiesas pienākums atbalsta saņēmējam piespriest procentu maksājumu par visu nelikumības periodu (skat. spriedumu, 2008. gada 12. februāris, *CELF un ministre de la Culture et de la Communication*, C-199/06, EU:C:2008:79) ir piemērojams arī tādā situācijā kā šajā lietā, kurā nelikumīgais valsts atbalsts bija kompensācija par sabiedrisko pakalpojumu, kas vēlāk tika atzīts par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar LESD 106. panta 2. punktu, un apstiprinājums tika piešķirts, pamatojoties uz sabiedrisko pakalpojumu uzņēmuma vispārējā finansiālā stāvokļa novērtējumu kopumā, tostarp tā kapitalizāciju?
- 2) Vai valsts tiesas pienākums atbalsta saņēmējam piespriest procentu maksājumu par visu nelikumības periodu (skat. spriedumu, 2008. gada 12. februāris, *CELF un ministre de la Culture et de la Communication*, C-199/06, EU:C:2008:79) attiecas arī uz summām, ko tādos apstākļos kā pamatlietā atbalsta saņēmējs ir pārskaitījis ar to saistītajiem uzņēmumiem saskaņā ar publisko tiesību pienākumu, bet kas saskaņā ar Komisijas galīgo lēmumu ir uzskatītas kā priekšrocība atbalsta saņēmējam LESD 107. panta 1. punkta izpratnē?
- 3) Vai valsts tiesas pienākums atbalsta saņēmējam piespriest procentu maksājumu par visu nelikumības periodu (skat. spriedumu, 2008. gada 12. februāris, *CELF un ministre de la Culture et de la Communication*, C-199/06, EU:C:2008:79) attiecas arī uz valsts atbalstu, ko atbalsta saņēmējs tādos apstākļos kā pamatlietā ir saņēmis no valsts kontrolēta uzņēmuma, ņemot vērā, ka tā līdzekļi ir daļēji iegūti no atbalsta saņēmēja pakalpojumu pārdošanas?”

Tiesvedība Tiesā

- 14 Tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai, kas sākotnēji tika plānota 2020. gada 20. aprīlī, taču vēlāk sanitārās krīzes dēļ pārcelta uz 8. jūniju, tika atcelta, un mutvārdu atbilžu sniegšanai uzdotie jautājumi tika pārformulēti par jautājumiem rakstveida atbildēm. Lietas dalībnieki uz šiem jautājumiem atbildēja noteiktajā termiņā.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 15 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai LESD 108. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesu pienākums piespriest tāda valsts atbalsta saņēmējam, kas īstenots, pārkāpjot šo tiesību normu, samaksāt procentus par šī atbalsta nelikumības laikposmu, ir piemērojams arī tad, ja ar galīgo lēmumu Komisija secina, ka minētais atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu atbilstoši LESD 106. panta 2. punktam.
- 16 Vispirms ir jāatgādina, ka Savienības noteikumu valsts atbalsta jomā piemērošana ir balstīta uz lojālas sadarbības pienākumu starp valstu tiesām, no vienas puses, un Komisiju un Savienības tiesām, no otras puses, kuru īstenojot ikviena no tām rīkojas atkarībā no uzdevuma, kas tai ir paredzēts LESD (spriedums, 2016. gada 15. septembris, *PGE*, C-574/14, EU:C:2016:686, 33. punkts un tajā minētā judikatūra), un to attiecīgās lomas ir viena otru papildinošas, lai gan atšķirīgas (spriedums, 2013. gada 21. novembris, *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 17 Proti, atbalsta pasākumu saderības ar iekšējo tirgu izvērtēšana ir ekskluzīvā Komisijas kompetencē, un tās darbību kontrolē Savienības tiesas, savukārt valstu tiesas rūpējas par to, lai līdz Komisijas galīgā lēmuma pieņemšanai tiktu nodrošināta indivīdu tiesību aizsardzība gadījumos, kad valsts iestādes, iespējams, nav ievērojušas LESD 108. panta 3. punktā paredzēto aizliegumu (spriedums, 2013. gada 21. novembris, *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 18 Ar pēdējo minēto tiesību normu izveidotā jaunu atbalsta projektu preventīvā kontrole nozīmē, ka īstenot var tikai ar iekšējo tirgu saderīgu atbalstu. Lai sasniegtu šo mērķi, atbalsta projekta īstenošana tiek atlikta līdz brīdim, kad šaubas par tā saderību tiek kļiedētas ar Komisijas galīgu lēmumu (spriedumi, 2020. gada 3. marts, *Vodafone Magyarország*, C-75/18, EU:C:2020:139, 19. punkts, un 2020. gada 3. marts, *Tesco-Global Áruházak*, C-323/18, EU:C:2020:140, 31. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 19 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka paziņošanas pienākums ir viens no kontroles sistēmas, kas ieviesta ar LESD valsts atbalsta jomā, pamatelementiem. Šajā sistēmā dalībvalstīm, pirmkārt, ir jāpaziņo Komisijai par visiem pasākumiem, ar ko tiks ieviests vai grozīts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, un, otrkārt, saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu šādi pasākumi nav jāīsteno tikmēr, kamēr šī Savienības iestāde nav pieņēmusi galīgo lēmumu par šo pasākumu (spriedums, 2019. gada 5. marts, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 20 Minētajā 108. panta 3. punktā paredzētā aizlieguma mērķis ir nodrošināt, lai atbalsta sekas neiestātos, iekams Komisijai nav bijis saprātīgs termiņš projekta sīkākai izvērtēšanai un, vajadzības gadījumā, LESD 108. panta 2. punktā paredzētās procedūras ierosināšanai (spriedums, 2008. gada 12. februāris, *CELF un ministre de la Culture et de la Communication*, C-199/06, EU:C:2008:79, 36. punkts).
- 21 Situācijā, kad Komisija par atbalstu, kas ticis īstenots, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu, ir pieņēmusi galīgo lēmumu, kurā konstatēts, ka šis atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar LESD 107. pantu, Tiesa ir nospriedusi, ka ar Komisijas galīgo lēmumu *a posteriori* nepadara par likumīgiem tādus īstenošanas aktus, kuri nebija spēkā tādēļ, ka tie ir pieņemti, neievērojot LESD 108. panta 3. punkta pēdējā teikumā noteikto aizliegumu. Citāda interpretācija veicinātu to, ka attiecīgā dalībvalsts neievēro šo normu, un šī norma zaudētu lietderīgo iedarbību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 12. februāris, *CELF un ministre de la Culture et de la Communication*, C-199/06, EU:C:2008:79, 40. punkts).

- 22 Šādā situācijā Savienības tiesības valsts tiesām uzliek pienākumu lemt par piemērotiem pasākumiem, lai efektīvi novērstu nelikumīguma sekas (pēc analogijas skat. spriedumu, 2008. gada 12. februāris, *CELF un ministre de la Culture et de la Communication*, C-199/06, EU:C:2008:79, 46. punkts).
- 23 Ja saistībā ar atbalsta projektu – vai tas būtu saderīgs ar iekšējo tirgu vai ne – fakts, ka nav ievērotas LESD 108. panta 3. punkta prasības, neradītu lielāku risku vai sodus kā šīs tiesību normas ievērošana, tad dalībvalstu ieinteresētība paziņot par atbalstu un gaidīt lēmumu par saderību – un tādējādi arī Komisijas kontroles apjoms – ievērojami mazinātos (spriedums, 2006. gada 5. oktobris, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, C-368/04, EU:C:2006:644, 42. punkts).
- 24 Šajā kontekstā un kā turklāt izriet no 2008. gada 12. februāra sprieduma *CELF un ministre de la Culture et de la Communication* (C-199/06, EU:C:2008:79), ir jānošķir pretrunā LESD 108. panta 3. punktam īstenota atbalsta pasākuma sekas, nelikumīga atbalsta atgūšanu nodalot no procentu maksāšanas par šī atbalsta nelikumības laikposmu.
- 25 No vienas puses, runājot par nelikumīga atbalsta atgūšanu, LESD 108. panta 3. punkta pamatā esošais mērķis nodrošināt, lai nesaderīgs atbalsts netiktu īstenots, netiek apdraudēts, ja nelikumīgais atbalsts tiek izmaksāts ātrāk, vēl pirms Komisija ir pieņēmusi galīgo lēmumu, kurā konstatēta šī atbalsta saderība ar iekšējo tirgu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 12. februāris, *CELF un ministre de la Culture et de la Communication*, C-199/06, EU:C:2008:79, 46.–49. punkts). Līdz ar to valsts tiesai nav jāuzdod minēto atbalstu atgūt (spriedums, 2008. gada 12. februāris, *CELF un ministre de la Culture et de la Communication*, C-199/06, EU:C:2008:79, 55. punkts).
- 26 No otras puses, valsts tiesai saskaņā ar Savienības tiesībām ir pienākums atbalsta saņēmējam piespriest procentu maksājumu par visu šī atbalsta nelikumības laikposmu (spriedumi, 2008. gada 12. februāris, *CELF un ministre de la Culture et de la Communication*, C-199/06, EU:C:2008:79, 52. un 55. punkts, kā arī 2019. gada 5. marts, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 134. punkts).
- 27 Šis valsts tiesas pienākums izriet no apstākļa, ka atbalsta īstenošana pretēji LESD 108. panta 3. punktam tā saņēmējam rada nepamatotu priekšrocību, kas ietver, pirmkārt, faktu, ka tam nav jāmaksā procenti, kādi tam būtu jāmaksā par šo saderīgā atbalsta summu, ja tam šāda summa būtu jāaizņemas tirgū, gaidot Komisijas galīgo lēmumu, un, otrkārt, konkurētspējas pozīcijas uzlabošanu attiecībā pret citiem tirgus dalībniekiem visā atbalsta nelikumības laikposmā (spriedumi, 2008. gada 12. februāris, *CELF un ministre de la Culture et de la Communication*, C-199/06, EU:C:2008:79, 51. punkts, kā arī 2019. gada 5. marts, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 132. punkts). Proti, atbalsta nelikumības sekas, pirmkārt, pakļautu šos tirgus dalībniekus nesaderīga atbalsta īstenošanas riskam, kas pilnībā vēl nav iestājies, un, otrkārt, tie agrāk nekā vajadzīgs izjustu saderīga atbalsta iedarbību konkurences izpratnē (spriedums, 2008. gada 12. februāris, *CELF un ministre de la Culture et de la Communication*, C-199/06, EU:C:2008:79, 50. punkts).
- 28 Kā secinājumu 23.–25., 35. un 49. punktā būtībā ir norādījusi ģenerālvokāte, minētais pienākums, kuru Tiesa ir iedibinājusi ar 2008. gada 12. februāra spriedumu *CELF un ministre de la Culture et de la Communication* (C-199/06, EU:C:2008:79), situācijā, kad Komisija ir pieņēmusi galīgo lēmumu, kurā nelikumīgs atbalsts atzīts par saderīgu ar iekšējo tirgu LESD 107. panta izpratnē, ir attiecināms uz ikvienu atbalstu, kas īstenots pretrunā LESD 108. panta 3. punktam, tostarp tad, ja galīgajā lēmumā Komisija attiecīgo atbalstu ir atzinusi par saderīgu ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz LESD 106. panta 2. punktu.
- 29 Proti, jāatgādina, ka Saskaņā ar LESD 106. panta 2. punktu, pirmkārt, uz uzņēmumiem, kam uzticēti pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi vai kas darbojas kā dalībvalstu fiskāli monopoli, attiecas Līgumos ietvertie noteikumi un jo īpaši noteikumi par konkurenci, ja šo noteikumu piemērošana *de iure* vai *de facto* netraucē veikt tiem uzticētos konkrētos uzdevumus, un, otrkārt, tie nedrīkst ietekmēt tirdzniecības attīstību tiktāl, lai kaitētu Savienības interesēm.

- 30 Šī tiesību norma, kuras mērķis ir saskaņot dalībvalstu interesi izmantot noteiktus uzņēmumus kā ekonomiskās vai sociālās politikas instrumentu un Eiropas Savienības intereses ievērot konkurences noteikumus un saglabāt iekšējā tirgus vienotību (spriedumi, 2010. gada 20. aprīlis, *Federutility u.c.*, C-265/08, EU:C:2010:205, 28. punkts, kā arī 2017. gada 8. marts, *Viasat Broadcasting UK/Komisija*, C-660/15 P, EU:C:2017:178, 31. punkts), ir jāinterpretē, ņemot vērā precizējumus, kas sniegti ar Protokolu (Nr. 26) par sabiedriskiem pakalpojumiem (OV 2016, C 202, 307. lpp.), kā arī – attiecībā uz pamatlietā aplūkoto jomu – Protokolu (Nr. 29) par sabiedriskās apraides sistēmu dalībvalstīs (OV 2016, C 202, 311. lpp.) (spriedums, 2017. gada 8. marts, *Viasat Broadcasting UK/Komisija*, C-660/15 P, EU:C:2017:178, 36. punkts).
- 31 Šajā ziņā, pirmkārt, Protokola (Nr. 26) par sabiedriskiem pakalpojumiem 1. pantā ir norādīts, ka dalībvalstīm ir “liela rīcības brīvība”, nodrošinot, pasūtot un organizējot sabiedriskus pakalpojumus, lai, cik vien iespējams, ievērotu patērētāju vajadzības (spriedums, 2018. gada 7. novembris, Komisija/Ungārija, C-171/17, EU:C:2018:881, 48. punkts).
- 32 Otrkārt, saskaņā ar Protokolu (Nr. 29) par sabiedriskās apraides sistēmu dalībvalstīs “līgumu noteikumi neskar dalībvalstu kompetenci nodrošināt sabiedriskās apraides finansējumu, ja šādu finansējumu piešķir apraides organizācijām, lai tās izpildītu valsts pasūtījumu, ko tām uzticējusi, noteikusi un organizējusi attiecīgā dalībvalsts, un ja šāds finansējums nav pretrunā kopējām interesēm, iespaidojot tirdzniecības nosacījumus un konkurenci Savienībā, tomēr ņemot vērā valsts pasūtījuma izpildi”.
- 33 Līdz ar to dalībvalstīs, ievērojot Savienības tiesības, ir tiesīgas noteikt savu pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi tvērumu un organizēšanas kārtību, tostarp sabiedriskās apraides pakalpojumu, ņemot it īpaši vērā savas valsts politikas mērķus. Šajā ziņā dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība, kuru Komisija var apšaubīt tikai acīmredzamas kļūdas gadījumā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 7. novembris, Komisija/Ungārija, C-171/17, EU:C:2018:881, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 Tomēr pilnvaras, kuras dalībvalstīm ir attiecībā uz pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi definēšanu, katrā ziņā ir jāisteno saskaņā ar Savienības tiesībām (spriedumi, 2017. gada 20. decembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco u.c./Komisija*, no C-66/16 P līdz C-69/16 P, EU:C:2017:999, 71. punkts, kā arī 2020. gada 3. septembris, *Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland u.c./Komisija*, C-817/18 P, EU:C:2020:637, 95. punkts).
- 35 Taču uz jautājumu par to, vai pasākums ir kvalificējams par valsts atbalstu, ir jāatbild pirms jautājuma, vai nesaderīgs atbalsts LESD 107. panta izpratnē tomēr ir vajadzīgs attiecīgā pasākuma adresātam uzticētā uzdevuma izpildei atbilstoši LESD 106. panta 2. punktam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 8. marts, *Viasat Broadcasting UK/Komisija*, C-660/15 P, EU:C:2017:178, 34. punkts). Līdz ar to Komisijai, pirms tā uzsāk iespējamo pasākuma pārbaudi attiecībā pret šo normu, ir jāvar pārbaudīt, vai šis pasākums ir valsts atbalsts, un šim nolūkam ir nepieciešams iecerēto pasākumu šai Savienības iestādei paziņot iepriekš atbilstoši LESD 108. panta 3. punkta pirmajam teikumam.
- 36 Turklāt ikvienam izņēmumam no vispārējā noteikuma – dalībvalstīm līgumos paredzētā paziņošanas pienākuma, kas ir viens no valsts atbalsta kontroles sistēmas pamatelementiem, – ir jābūt skaidri paredzētam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 5. marts, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 59. un 60. punkts).
- 37 Šajā ziņā saskaņā ar LESD 109. pantu Eiropas Savienības Padomei ir atļauts pieņemt jebkādas attiecīgas regulas, kas vajadzīgas, lai piemērotu LESD 107. un 108. pantu, un it īpaši noteikt LESD 108. panta 3. punkta piemērošanas nosacījumus, kā arī no šīs procedūras atbrīvojamās atbalsta kategorijas. Šajā kontekstā saskaņā ar LESD 108. panta 4. punktu Komisija var pieņemt regulas saistībā ar valsts atbalsta kategorijām, ko Padome saskaņā ar LESD 109. pantu ir paredzējusi atbrīvot no LESD 108. panta 3. punktā paredzētās procedūras (spriedums, 2019. gada 5. marts, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 38 Tādējādi saskaņā ar EK līguma 94. pantu (kļuvis par EKL 89. pantu, kas savukārt kļuvis par LESD 109. pantu) tika pieņemta Padomes Regula (EK) Nr. 994/98 (1998. gada 7. maijs) par to, kā piemērot [LESD 107. un 108. pantu] attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (OV 1998, L 142, 1. lpp.), atbilstoši kurai pēc tam tika pieņemta Komisijas Regula (EK) Nr. 800/2008 (2008. gada 6. augusts), kas atzīst noteiktas atbalsta kategorijas par saderīgām ar kopējo tirgu, piemērojot [LESD 107. un 108. pantu] (vispārējā grupu atbrīvojuma regula) (OV 2008, L 214, 3. lpp.), un vēlāk – Komisijas Regula (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot [LESD] 107. un 108. pantu (OV 2014, L 187, 1. lpp.) (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 5. marts, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 58. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 39 Kā atgādināts Regulu Nr. 800/2008 un 651/2014 7. apsvērumā, tādām valsts atbalstam LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, uz kuru neattiecas šīs regulas, joprojām piemēro LESD 108. panta 3. punktā noteikto paziņošanas prasību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 5. marts, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 59. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Turklāt no paša LESD 106. panta 2. punkta formulējuma izriet, ka atkāpes no LESD noteikumiem atbilstoši šai normai ir atļautas tikai tad, ja tās ir vajadzīgas konkrēta uzdevuma izpildei, kas ir uzticēts uzņēmumam, kurš ir atbildīgs par pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi sniegšanu (spriedumi, 2017. gada 8. marts, *Viasat Broadcasting UK*/Komisija, C-660/15 P, EU:C:2017:178, 29. punkts, kā arī 2020. gada 3. septembris, *Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland* u.c./Komisija, C-817/18 P, EU:C:2020:637, 97. punkts), kas valsts atbalsta jomā attiecīgā gadījumā ir jāpārbauda Komisijai pirms šo atkāpju īstenošanas. Kā tika nospriests šī sprieduma 35. punktā, šo kontroli var veikt tikai pēc plānotā pasākuma paziņošanas šai Savienības iestādei, kā tas paredzēts LESD 108. panta 3. punkta pirmajā teikumā, lai tā varētu pārbaudīt, vai minētais pasākums ir valsts atbalsts. Līdz ar to ar uzņēmuma, kam uzdota pakalpojuma ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi sniegšana, uzdevumu izpildi pašu par sevi nevar tikt attaisnota atkāpe no šajā normā paredzētā paziņošanas pienākuma.
- 41 Tādējādi valsts atbalstam, uz kuru nav attiecināma skaidra atkāpe no vispārējā noteikuma, kāds ir LESD 108. panta 3. punkta pirmajā teikumā paredzētais iepriekšējas paziņošanas pienākums, šis pienākums joprojām ir piemērojams, tostarp tad, kad šis atbalsts ir paredzēts uzņēmumiem, kuriem uzdota pakalpojuma ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi sniegšana. Tāpēc dalībvalstīm ir pienākums neuzsākt šo pasākumu īstenošanu, kamēr Komisija par tiem nav pieņēmusi galīgo lēmumu.
- 42 Visbeidzot ir arī jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai, ņemot vērā Komisijas saskaņā ar LESD 108. pantu veiktās valsts atbalsta kontroles obligāto raksturu, pirmkārt, uzņēmumiem, kuri saņem atbalstu, tiesiskā palāvība par to, ka atbalsts ir likumīgs, principā varētu būt tikai tad, ja atbalsts tiek piešķirts, ievērojot šajā pantā noteikto procedūru, un, otrkārt, rūpīgam saimnieciskās darbības subjektam parastos apstākļos būtu jāspēj pārliecināties, ka šī procedūra ir ievērota. Īpaši gadījumā, ja atbalsts ir piešķirts, par to iepriekš nepaziņojot Komisijai, un tādējādi tas ir nelikumīgs saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu, atbalsta saņēmējam tajā laikā nevar pastāvēt tiesiskā palāvība par šī atbalsta piešķiršanas likumību (spriedums, 2019. gada 5. marts, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 98. punkts un tajā minētā judikatūra), nedz arī tādējādi – par priekšrocību, ko tas gūst tādēļ, ka tam nav jāmaksā procenti par atbalsta nelikumības laikposmu.
- 43 No tā izriet, ka, lai šajā normā ietvertajam paziņošanas pienākumam, kā arī Komisijas veiktajai valsts atbalsta atbilstošajai un pilnīgajai kontrolei nodrošinātu lietderīgo iedarbību, valsts tiesām ir jāizdara attiecīgie secinājumi par šī pienākuma neizpildi un jāveic pasākumi to novēršanai, kas – kā tika izklāstīts šī sprieduma 26. punktā – ietver arī nelikumīgā atbalsta saņēmēja pienākumu maksāt procentus par šī atbalsta nelikumības laikposmu, pat ja šis saņēmējs ir uzņēmums, kam uzticēta pakalpojuma ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi sniegšana LESD 106. panta 2. punkta izpratnē.

44 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka LESD 108. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesu pienākums piespriet tāda valsts atbalsta saņēmējam, kas īstenots, pārkāpjot šo tiesību normu, samaksāt procentus par šī atbalsta nelikumības laikposmu, ir piemērojams arī tad, ja ar galīgo lēmumu Komisija secina, ka minētais atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar LESD 106. panta 2. punktu.

Par otro un trešo prejudiciālo jautājumu

45 Ar otro un trešo jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai LESD 108. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesu pienākums piespriet tāda valsts atbalsta saņēmējam, kas īstenots, pārkāpjot šo tiesību normu, samaksāt procentus par šī atbalsta nelikumības laikposmu, ir piemērojams arī atbalstam, ko šis saņēmējs ir nodevis ar to saistītiem uzņēmumiem, un atbalstam, ko tam pārskaitījis valsts kontrolēts uzņēmums.

46 Šī tiesa it īpaši vēlas noskaidrot, vai – ņemot vērā, ka *TV2* piešķirtie atbalsta pasākumi ietver, pirmkārt, līdzekļus no licenču maksām, kas laikposmā no 1997. gada līdz 2002. gadam tika samaksātas *TV2* un pēc tam nodotas tās reģionālajām stacijām, un, otrkārt, ieņēmumus no reklāmas, kurus *TV2 Reklame A/S* 1995. un 1996. gadā ar *Fonds TV2* starpniecību pārskaitīja *TV2* – šo līdzekļu un ienākumu summas ir jāņem vērā atbalsta kopējā summā, par kuru jāaprēķina procenti.

47 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, pirmkārt, 2017. gada 9. novembra spriedumā *TV2/Danmark/Komisija* (C-649/15 P, EU:C:2017:835) Tiesa noraidīja *TV2* apelācijas sūdzību par Vispārējās tiesas 2015. gada 24. septembra spriedumu *TV2/Danmark/Komisija* (T-674/11, EU:T:2015:684) un tādējādi apstiprināja Vispārējās tiesas veikto pārbaudi, pēdējā minētā sprieduma 165.–174. punktā atzīstot, ka minētie līdzekļi ir *TV2* piešķirts valsts atbalsts.

48 Otrkārt, ar 2017. gada 9. novembra spriedumiem *Komisija/TV2/Danmark* (C-656/15 P, EU:C:2017:836) un *Viasat Broadcasting UK/TV2/Danmark* (C-657/15 P, EU:C:2017:837) Tiesa atcēla Vispārējās tiesas 2015. gada 24. septembra spriedumu *TV2/Danmark/Komisija* (T-674/11, EU:T:2015:684), ciktāl tā bija atcēlusi Komisijas Lēmumu 2011/839 daļā, kurā Komisija bija uzskatījusi, ka *TV2* ar *Fonds TV2* starpniecību 1995. un 1996. gadā pārskaitītie reklāmas ieņēmumi ir valsts atbalsts, un pieņēma galīgo nolēmumu lietā, noraidot *TV2* celto prasību atcelt šo lēmumu.

49 No tā izriet, ka Savienības tiesas ir apstiprinājušas minētā lēmuma spēkā esamību un ir galīgi atzinušas, ka šī sprieduma 46. punktā minētie līdzekļi un ieņēmumi ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.

50 Šajos apstākļos, ņemot vērā atbildi uz pirmo jautājumu, kā arī – gluži kā secinājumu 53. punktā ir norādījusi ģenerāladvokāte – par šo līdzekļu un ieņēmumu summām, kuras bija saņēmusi *TV2* un kuras daļēji veido atbalstu, kas īstenots, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu, arī ir jāmaksā procenti par šī atbalsta nelikumības laikposmu.

51 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka LESD 108. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesu pienākums piespriet tāda valsts atbalsta saņēmējam, kas īstenots, pārkāpjot šo tiesību normu, samaksāt procentus par šī atbalsta nelikumības laikposmu, ir piemērojams arī atbalstam, ko šis saņēmējs ir nodevis ar to saistītiem uzņēmumiem, un atbalstam, ko tam ir pārskaitījis valsts kontrolēts uzņēmums.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 52 Attiecībā uz pamatlīetas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **LESD 108. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesu pienākums piespriet tāda valsts atbalsta saņēmējam, kas īstenots, pārkāpjot šo tiesību normu, samaksāt procentus par šī atbalsta nelikumības laikposmu, ir piemērojams arī tad, ja ar galīgo lēmumu Komisija secina, ka minētais atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar LESD 106. panta 2. punktu.**
- 2) **LESD 108. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesu pienākums piespriet tāda valsts atbalsta saņēmējam, kas īstenots, pārkāpjot šo tiesību normu, samaksāt procentus par šī atbalsta nelikumības laikposmu, ir piemērojams arī atbalstam, ko šis saņēmējs ir nodevis ar to saistītiem uzņēmumiem, un atbalstam, ko tam ir pārskaitījis valsts kontrolēts uzņēmums.**

[Paraksti]